

oft goed willen de opgekomen ij, dat zij tegen el als van Am en hen n.l., die l der discussie van ons leven, reformeerde pers ond, verhindert ren kant uit te oogen zich kee ver niet afvalt.

Over Kagawa.
ons blad zulke thans een arti-

ondagblad van Beusekom over wa. De schrijver het oog gehad enheid, op het eele wereld, der meer heen- Jones, John le pretentie een Oosten aan het

Beusekom zond dammer", maar beweging Ka- elijk Nederland e vrijheid neem tuk een plaats afstaan, waar- teg. ven van onder- ool Times", die

to Kagawa. lphia.)

rijvers, die aan onder de thans n over de ge- lenaar van be- nder de armen rzicht van zijn ret des levens", 0 Mei 1930) er drie kerken in deels de stich- deratie; dat hij : „Een mil-

boek invoert, Jezus Christus de volvoerder profetieën, en maar wanneer ft God Zijnen ar onderneemt rijven van een beten dan niet een nauwkeu- rijgen van wat dere en nauw- tsvast op den

e verklaringen, e voorbeelden: mensch maakt zijn zonde, ont- gelijktijd een (blz. 25). an den mensch ht tot redding eld met Gods

lossing is, dat nam van alle ienschdom, de emend." (bl. 57.) ediging onder- gedeelten van

racht vragend acht wederom le, ziedaar de van de Daad, j met pleisters

wederopstan- pbreuk bezor- Nij weten niet Of het was in a, dan wel in ons vertelt, tom doet hier- us naar waar- erieeld. Komt j kunt het er als uitgangs- h over de ge- loef in Jezus' van negentien enschen is er z. 103, 104.) „De esch herleefde (blz. 104.)

In het boek rhouding van had elk zijner kwijls. Luther ey ook; vaak Jezus: „het is

lichter dat een kermel ga door het oog eener naald dan dat een rijke inga in het Koninkrijk Gods" was ongetwijfeld een stuk humor. Bovendien gaf Jezus zijn discipelen soms bijnamen... aan Simon gaf Jezus den naam van Cephas. Deze bijnamen bewijzen, dat Jezus, die uitnemend het karakter zijner volgelingen wist te ontleden, tot op zekere hoogte humor aanwendde". (blz. 124, 125.)

Er is geen sprake van, dat Kagawa gelooft in de Godheid van Christus, want hij schrijft: „Jezus dacht, dat naarmate het geweten klaarder sprak, God, als natuurlijk gevolg daarvan, in de ziel groeien zal". (blz. 20.) „Jezus gevoelde bij intuïtie dat God zijn vader was." (blz. 27.) „Jezus ervoer God als de Vergever van zonden." „Sommige mensen, met kracht ijverend voor reconstructie, worden ongeduldig onder alles wat in den weg komt, en kennen niets dan den haat; zij zeggen b.v. dat er geen ander middel van verzet tegen het kapitalisme bestaat dan strijd. Maar Jezus zeide: „vergeef hen"; hij wist dat het Gods wil is te vergeven." (blz. 32, 33.) „Jezus besteedde al wat hij bezat voor zijn beweging." (blz. 47.)

Het valsche begrip „beweging", als opzet van Jezus, komt voortdurend in dit boek ter sprake.

Kagawa haalt vaak ongeloofige filosofen en radicalen aan, put uit hun werken en gebruikt hun persoon als illustratie, zonder daarbij een enkel woord van waarschuwing of critiek te gebruiken. „Mozes werd, in zijn ijver om geheel alleen rechterlijke macht uit te oefenen en algemeen bestuur te voeren, een zenuwlijder. Jethro kon dit niet langer aanzien en stelde verdeling van arbeid of decentralisatie voor. Om dezelfde reden vond Lenin het een harde zaak Rusland alleen te regeren." (blz. 53.)

Maar waarom moeten Mozes en Lenin in denzelfden adem genoemd worden?

„Toen Charles Darwin — bekend om zijn theorie over den oorsprong der rassen — zeven jaar oud was, bad hij om genezing voor zijn zieken hond; als kind was hij geen agnostiek evolutionair. Evenzoo Jezus Christus. Hij geloofde vast in het gebed als steunende macht op God, en niet als theorie." (blz. 63, 64.)

Somwijlen doen de getrokken vergelijkingen bijna godlasterlijk aan.

Talrijke gevallen van valsche vertolking en van onnauwkeurig lezen van Schrift-passages vinden wij. Als voorbeeld de volgende: „Maar hij (Herodes) had niet alleen dit huis gebouwd voor den éénen God, hij had ook een tempel gebouwd voor een Griekschen liefde-god. Jezus zag in, dat het ware Koninkrijk Gods niet komen kon aler hij afgerekend had met deze machtsuitbeelding van wijdverspreid heidendom. Daarom zei hij: „verwoest dit heiligdom en ik zal het in drie dagen weder oprichten. Het heiligdom van Jeruzalem was een kolossaal marmeren paleis, in Griekschen stijl gebouwd, dat ettelijke miljoenen ponden sterling moet gekost hebben." (blz. 81.)

Intusschen lezen wij in de Schrift: „Maar Hij zeide dit van den tempel Zijns lichaams." (Joh. 2:21.)

Kagawa verwijst naar Joh. 14:12 en schijnt er aanvankelijk de juiste bedoeling van te vatten, maar dan gaat hij plotseling ver over de streep met te zeggen: „Maar Jezus zeide dat zijn leerlingen niet alleen met hem op gelijke hoogte zouden kunnen komen te staan, maar dat zij grooter zouden kunnen worden dan hijzelf." (blz. 108.)

Waarheid is dat de tekst luidt: „Die in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal meer doen dan deze". Maar die bedoeling geeft Kagawa allerminst weer.

Voorzeker heerscht er in zijn boek een geest van warmte en liefde, b.v. waar hij uitroept: „Ik ook heb er behoefte aan te zeggen: „God, herinner u ook mij en ik geloof, dat het kruis voldoet om mij te verlossen, daar ik beschut werd door de schaduw der groote beschermende vleugelen van Jezus". (blz. 99.) „Mijn verlangen gaat er naar uit mijn geheele leven de vriend te zijn van kinderen en bejaarden in de achterbuurten." (blz. 116.) „Volgelingen van Jezus moeten ook den geest van trouw bezitten... Ik ben conservatief in het goede, maar radicaal wat het kwade betreft!" (blz. 117.) „Ik gebruik geen bloote woorden — ijdele praat — ik span mij tot het uiterste in om een leven te leiden als dat van Jezus Christus." (blz. 126.)

Het boek is in vijf hoofdstukken ingedeeld: „De kennis van God"; „Jezus en het menschelek falen"; „Jezus en gebed"; „Jezus' dood — wat er aan voorafging en wat er na volgde"; „De verhouding van Jezus tot zijn volgelingen".

Niet één dezer hoofdstukken voldoet aan de verklaring des Bijbels.

Kagawa's leven gaat op in dienende liefde voor anderen, en zijn vurig verlangen is de menschen te brengen tot hetgeen hij verstaat onder Christelijk leven, maar zijn evangelie is „een ander evangelie", zulk een als waartegen Paulus in de Galaten waarschuwt; zijn laatste boek is een verwarde, onschrijftuurlijke en daardoor gevaarlijke studie van het Christendom.

Tot zoover het artikel uit de „Sunday School Times". Commentaar behoeft er wel niet bij; ons geloovig Christenvolk zal zich wel niet in de war laten brengen door al die boodschappers uit het Oosten, die in de laatste jaren ons land gaan overstroomden. Wat de artikelen in onzen Catechismus ons in een hoofdsom leeren over onze kennis tot de zaligheid, die in Jezus is, blijft ons eenig kompas.

D. KRIJGER.

Ermelo, 31 Augustus 1934.

Tot zoover het artikel.

Men zal wel doen, de vraag: wat is christelijk? wat serieuzer te stellen. Beschouwingen van de hand van een redacteur van „Woord en Geest" zullen we moeten opnemen met voorzichtigheid. Ook al staan ze in „De Rotterdammer". De opmerking zal me wel weer kwalijk genomen worden. Maar men weet het: De Buskes en ik zijn 'er over eens, dat de strijd tusschen wat de Woord- en Geest-kring wil, en wat gereformeerden willen, nog lang niet uit is. Natuurlijk gebruik ik het woord „gere-

formeerd" in den zin, dien het m.i. hebben moet. Anders zou ik niet mogen zeggen, dat we het op dat punt eens waren, De Buskes en ik.

K. S.

BOEKBESPREKING

„Aggrey en het Negerenvraagstuk in Afrika en Amerika", door Th. B. W. C. Gramberg.

Alg. Boekhandel voor inwendige en uitwendige zending. Den Haag.

Hebt gij den naam van Aggrey wel eens gehoord? Zoo niet, dan is dat een gebrek in uw zendingsopvoeding; en zoo ja, dan is het toch mogelijk, dat gij heel weinig van dezen buitengewoon merkwaaardigen man af weet. In 1927 is hij gestorven, maar zijn werk leeft voort, vooral in Afrika. Hij was een neger, doch hij behoort, zegt Gramberg, aan de geheele wereld. Dit woord onderschrijven wij. Hoe wensch ik dit boek in de handen vooral van onze jonge menschen! De schrijver heeft de gelukkige gedachte gehad niet alleen over Aggrey te spreken, maar het negervraagstuk ook te behandelen. Reeds het eerste hoofdstuk over Afrika is, hoewel kort, toch zeer oriënterend, een prachttuk van het zeggen van veel in weinig woorden. Verschillende illustraties versieren den tekst. De boekhandel voor de zending gaf het zeer keurig en smakelijk uit. Het kan zonder voorbehoud hartelijk worden aanbevolen. Toe, koop nu dit boekje van ongeveer 120 blz. eens voor f 1.10!

J. D. W.

„William Carey", door P. A. C. Douwes.

Alg. Boekhandel voor inwendige en uitwendige zending. — Den Haag.

De vader van De Douwes, schrijver van dit boekje, heeft in 1856 ook over Carey geschreven: „Het leven en werk van Dr William Carey, Evangeliebede onder de Heidenen in Bengalen"; maar dit werk is sinds lang uitverkocht. Nu heeft de zoon de aandacht op dezen merkwaaardigen zendeling gericht, bij de herdenking van zijn sterfdaag, juist 100 jaren geleden. Een zeer merkwaaardig man, deze Carey! Hij wordt ons voorgesteld als schoenmaker, zendeling, professor en taalgeleerde. Het is schier ongelooflijk, wat deze man wist en kon en gedaan heeft! De Douwes heeft een goed werk gedaan met het schrijven van dit boekje van ongeveer 90 blz., want terecht is gezegd, dat Carey een van de belangrijkste figuren is, die de zending ons kan aanwijzen.

Drie platen en portretten zijn opgenomen; de zendingsboekhandel gaf het uitstekend uit: alle lof! In schoolbibliotheken is het op zijn plaats; op verenigingen kan er een inleiding over gemaakt worden; over het boek van Gramberg over Aggrey kunnen zelfs meerdere inleidingen, en zeer interessante, worden gemaakt! Mogen beide boekjes veel worden gekocht en druk gelezen!

J. D. W.

„De Macedoniër", Zendingstijdschrift.

Het Septembernummer opent met een artikel van De L. Adriaanse over „Moderne zendelingen"; het wordt nog vervolgd. Hij toont met de stukken aan, dat wij met het verheerlijken van zendelingen als Stanley Jones voorzichtig moet zijn. De Adriaanse doet er goed aan, eens op deze dingen de aandacht te vestigen.

De Lambooy bespreekt in zijn vervolgartikel over „Zending en Volksleven" de vraag: „Moet het volksleven beïnvloed worden door de kerk? Zoo ja, hoe moet dat geschieden?" Zijn artikel bevestigt ons ditmaal niet.

„De Lama kerk in Thibet", door J. Dols, bevat zeer veel interessante gegevens.

De Velders schrijft over het „Uitverkoren volk".

De rubriek „Van mijn uitkijk" ontbreekt ook in dit nummer; ja, het opschrift is er wel, maar wat er onder staat zijn niets dan recensies; wij betreuren dat, gelijk wij in een vorige aankondiging van dit zoo mooie tijdschrift uitdrukkelijk hebben gezegd. Kan deze rubriek nu niet beter verzorgd worden?

J. D. W.

„Onder de Kaja-Kaja's van Zuid Nieuw-Guinea", door H. Geurtjens M. S. C.

J. J. Romen & Zonen, Roermond.

De letters M.S.C. beteekenen, gelijk Dr J. van der Lindern in „De Macedoniër" meedeelt: Missionaris Sacri Cordi. Pater Geurtjens werkt dus namens de missie van het Heilige Hart op Nieuw-Guinea onder de Kaja-Kaja's.

Dit prachtig uitgegeven boek, vol fijne foto's, bestaat uit tal van schetsen, die hij in den loop der jaren in verschillende Indische bladen gepubliceerd heeft. Daardoor ontbreekt in het boek de eenheid; elke schets plaatst ons voor iets anders, dat met het voorafgaande in den regel niets te maken heeft. Maar deze wijze van handelen maakt het lezen zeer aangenaam.

Wat de bedoeling is van zijn schrijven? In een woord vooraf schrijft hij: „Het zijn levenservaringen, lichten en schaduwen, die vallen op het leven van een natuurvolk; geen diepe studie, maar tafereeltjes gegrepen uit het leven, zooals zich dat ook hier afspeelt met zijn mengeling en wisseling van wel en wee". Zoo hebben wij het ook bevonden; alleen maar, men meene niet, dat „diepe studie" aan dit boek ontbreekt!

Het is een zendingsboek, of liever, dat wil het zijn. Dat komt ook uit in het inleidende woord: „Mij zijn al die menschen, al zijn 't nog zoo'n „vieze wilden", dierbaar geworden, omdat ik hun in hun diepe zedelijke ellende de goede boodschap van O. I. Heer mocht gaan brengen". Echter als zendingsboek stelt het ons teleur. Wel ontbreken de aanwijzingen niet van de wijze waarop het werk onder deze heidenen wordt verricht; een voorbeeld is de schets „Een I reek". Maar zóó als Pater Geurtjens het wil en doet, neen, zoo wenschen wij het niet. Doch deze critiek doet niets af aan onze bewondering voor deze schitterende, ook humoristische en tevens waarlijk niet van diepen ernst onthloote schetsen. Zij zijn uit het

oogpunt van zendingsarbeid, volkenkunde, menschenken- nis enz. hoogst belangrijk. Zij kunnen hartelijk aanbe- volen worden.

Op een tweede werk van dezen schrijver hopen wij een ander maal de aandacht te vestigen.

J. D. W.

Rectificatie. In onze aankondiging van het boek „Chrestos", uitgave van de Firma Callenbach, sloop een onduidelijkheid in, die tot misverstand kan leiden. Niet alle intekenaren, zonder meer, op de Nobel-reeks, maar alleen de intekenaren op de Chr. Bibliotheek van Callenbach, die abonnee blijven in dien zin, dat zij nu op de Nobel-reeks intekenaren, kunnen een boek van Ignatia Lubeley gratis ontvangen!

J. D. W.

„Orgelbouwkunde". Hand- en studieboek voor organisten en studeerenden, door A. P. Oosterhof. Met een voorwoord van J. F. Rootlieb. N.V. Uitg. Mij. v.h. v. Mantgem & De Does, Amsterdam.

Een boek, dat in de kringen waarvoor het bestemd is, zeker veel waardeering zal vinden, is wel het bovenstaande werk van Oosterhof, dat wij ter recensie ontvingen.

Slechts zelden verschijnt in ons land een boek over orgelbouwkunde. Vandaar, dat wanneer een dergelijk werk het licht ziet, allerwege met belangstelling daarvan wordt kennis genomen.

Verlijdend is het dan ook, dat we aanstonds kunnen zeggen, dat hiermede ook een goed en degelijk werk is verschenen, waarin zeer veel wetenswaardigs voor den lezer te vinden is.

Het boek is verdeeld in acht hoofdstukken, waarin het mechanisch-, het pneumatisch- en het electrisch orgel grondig wordt besproken.

Zeer veel nut ondervindt de lezer hierbij van de indeeling in 72 paragrafen en de 163 uitstekende teekeningen, die tusschen den tekst geplaatst zijn, waardoor het geheel zeer aan overzichtelijkheid wint. De schrijver is er in geslaagd om in kort bestek (151 pag.) zijn onderwerp zeer grondig te behandelen. Men zie daarvoor b.v. § 22 en § 67, die daarin uitmunten.

Evenals Telman's bekende werk heeft ook dit boekje het voordeel, dat het zóó geschreven is, dat niet alleen de vakman, maar ook de ontwikkelde leek het geheel kan lezen en bestudeeren, zonder daarbij te stuiten op voor hem onbegrijpelijke vaktermen.

Het vinde zijn plaats, ook onder de orgelliefhebbers in onze kringen!

JAC. KORT.

KERKNIEUWS

GEREF. KERKEN.

Tweetal te: Veenendaal: J. Meynen te Den Helder en J. Verkuyl te Laren.

Beroepen te: Nieuwolda (Gr.): cand. L. Praamsma te Sneek. Veenendaal: J. Meynen te Den Helder. Zutphen: W. H. v. d. Vegt te Goes.

Aangenomen naar: 's Gravemoer: cand. G. Koenekoop te Den Haag. Makkum: cand. L. Touwen te Amsterdam.

Intrede te: Tzum: Dr J. v. d. Linden. Tekst: 2 Petrus 1:19.

Emeritaat Dr Th. A. Bergsma.

Aan Dr Th. A. Bergsma, Geref predikant te Drogeham, is door de classis Drachten met ingang van 1 December a.s. eervol emeritaat verleend.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De classis Barendrecht der Geref. Kerken heeft na praeparatoir examen beroepbaar verklaard den heer H. Pol, cand. aan de Theol. School. Gaarne zal hij des Zondags de kerken dienen en een eventueel beroep in overweging nemen. Zijn adres is: Geref. Pastorie, Rijsoord.

CHR. Geref. KERK.

Beroepen te: Haarlem-Noord: N. Brandsma te Bunschoten.

Bedankt voor: Rotterdam-Zuid: W. Bijleveld te Haarlem.

Intrede te: Aalten: cand. J. van Dijken. Tekst: 2 Thess. 3:1.

Afscheid van: Harlingen: W. Ramaker Tekst: Luc. 12:32. Vlaardingen: Joh. v. d. Vegt. Tekst: Handel. 21:14b.

GEREF. GEMEENTEN.

Beroepen te: Gouda: M. Hofman te Krabbendijke. Terneuzen: J. D. Barth te Borssele.

NED. HERV. KERK.

Beroepen te: Barneveld: C. B. Holland te Putten. Breda: E. Emmen te Noordhorn. Dinteloord: J. Folkema te Amstelveen. Huizinge: cand. H. C. Lieve te Veendam. Nieuwerkerk a. d. IJssel: G. de Vries te Heerde. Noordeloos: cand. P. Zijlstra te Bilthoven. Oud-Vossemeer: H. van Elst te IJzendoorn. Pijnacker: G. J. van Dingstee te Almkerk. Westbroek: H. A. de Geus te De Bilt. Wilsom (Ov.): cand. A. v. d. Kooy te Maarssen. Zoetermeer-Zegwaard: Dr J. J. Woldendorp te Wemeldinge.

Aangenomen naar: Ommelanden-Zuidwending: cand. P. Lugtigheid te Delft. Schiedam: D. Broers te Asch.

Bedankt voor: Bergharen: W. J. J. Jenny, laatst pred. te Batavia. Bruinisse: P. Bouw te Melissant. Rijnsaterwoude: cand. C. C. H. de Loos te Utrecht.

Afscheid van: Schraard: G. C. van Niftrik. Tekst: 1 Cor. 4:20.

Overleden: H. W. G. Briedé te Amsterdam, 58 jaar. J. Wiets, em. pred. van Amsterdam, 78 jaar.